

19.11.2019

**Eduskunta
Sivistysvaliokunta, kuuleminen 20.11.2019**

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (HE 34/2019 vp)

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kannattaa lapsen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttamista kokoaikaiseksi sekä vastaavaa muutosta lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain yksityisen hoidon tukea koskevaan sääntelyyn.

Lapsen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttamisella vahvistetaan yhdenvertaisuutta

Subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen on tärkeää, sillä laadukas varhaiskasvatus vaikuttaa myönteisesti lasten tulevaisuuteen ja oppimiseen sekä edistää yhdenvertaisuutta. Subjektiivisen oikeuden rajausta on asettanut lapset eriarvoiseen asemaan vanhempiensa elämäntilanteen tai työmarkkina-aseman sekä kunnan suorittaman tarveharkinnan perusteella. Rajausta on heikentänyt koulutuksellista tasa-arvoa, maahanmuuttajalasten ja perheiden kotoutumista ja lisännyt epäsuotuisissa oloissa kasvavien lasten syrjäytymisvaaraa. Rajauksen myötä myös lasten kokonaismäärä ryhmissä kasvoi, millä oli kielteinen vaikutus lapsen yksilölliseen huomioimiseen ja mahdollisuuteen saada tarvitsemaansa kasvun ja oppimisen tukea.

Subjektiivisen oikeuden heikentämisen lisäksi toinen ryhmäkoon kasvuun vaikuttava asia oli suhdeluvun muutos 1:7:stä 1:8:aan. OAJ kiittää, että asetusmuutos lasten ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön väliseksi suhdeluksi (1:7) on valmistelussa samassa aikataulussa subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttamisen kanssa. Tämän suhdeluvun tulisi koskea myös niitä lapsia, jotka osallistuvat varhaiskasvatukseen korkeintaan viisi tuntia päivässä.

Varhaiskasvatus on viime vuosien lakimuutosten jälkeen tärkeä osa suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, sen merkitystä osana sivistyksellisiä perusoikeuksia tulee painottaa. OAJ:n mielestä on hyvä, että lapsen varhaiskasvatukseen osallistumisajan määrittelyssä suositellaan vanhempia huomioimaan varhaiskasvatuslaissa ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa esiin tuodut varhaiskasvatuksen tavoitteet.

19.11.2019

Varhaiskasvatuksen tulevaisuus

Varhaiskasvatusta on kehitetty viime vuosina aktiivisesti. Osa viime vuonna uudistetun varhaiskasvatuslain (540/2018) tuomista muutoksista, kuten päiväkodin henkilöstön rakenne tulee siirtymäsäännöksellä voimaan vasta vuonna 2030. Muutoksista johtuen on käynnistetty toimenpiteitä, kuten varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisfoorumi ja lisäkoulutusten suunnittelu, joilla turvataan tuleva henkilöstörakenne.

Hallitusohjelmassa on hyviä kirjauksia varhaiskasvatuksen kehittämiseksi. OAJ esittää, että lapsen kasvun ja oppimisen tuen mallin laatiminen ja kaksivuotisen esiopetuksen pilotointi aloitetaan pikaisesti. Hallitusohjelman tavoitteissa on huomioitu myös tarve kouluttaa lisää varhaiskasvatuksen opettajia. On huolehdittava, että yliopistojen aloituspaikkojen määrä vastaa valtakunnallista tarvetta ja että koulutuksen rahoitus on turvattu tuleville vuosille. Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen varhaiskasvatuksen laatua koskevien selvitysten perusteella korostuu pedagogisen osaamisen merkitys ja opettaja keskeisenä tekijänä varhaiskasvatussuunnitelman toteutumiselle.

OAJ painottaa, että viime vuosien suotuisille ja varhaiskasvatuksen laatua vahvistaville muutoksille tulisi antaa aikaa kehittyä ja näin keskittyä edistämään jo linjattuihin varhaiskasvatusta vahvistaviin uudistuksiin.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Heljä Misukka
koulutusjohtaja

Kirsi Sutton
erityisasiantuntija